

208. Van Dale, de letter O (1)

1. Een antiutopie (dystopie) is een toekomstbeeld dat het tegendeel van een utopie behelst, een anti-ideale toekomststaat. Dat Tamazight zowel voor de vrouw als voor de taal staat, wist u, maar ook dat de Amazigh de Berberse man is en dat de verzamelnaam Imazighen is? De archeo- en neofyten gedijden naast elkaar. Een archimandriet is een opperabt in de Griekse kerk. Zij spraken honderduit, met zijn achttien. Als je zoekt binnen artikelen op '*dt*' vind je onder andere: coldturkeymethode, creutzfeldt-jakobsyndroom, wijdte, grotemensenbedtijd, hdtv, humboldtien, koudtrekken, zijn Kronstadt halen, leidtoon, marylandtabak, oldtimer, rondte en – u kent hem – de veldtjaker. De oesophagus is de slokdarm en het overbekende fytoftora is een plantenziektebestrijdingsmiddel.

2. De meeste van de volgende woorden schrijf je met ph of met f: amphigouri (nietszeggend gedicht), Aphrodite, alfalfa (luzerne), catchphrase (Jaarboek 2008: typerende uitspraak van een stripfiguur), dauphine, filatelie, euphuïsme (gekunstelde literaire barokstijl), graphic, falangist, nympe du pavé (straathoer), de pH-waarde, de filosofie op het philosophicum, de phone-in (radioprogramma), phylum (meervoud: phyla, stammen dierenrijk), franchiser, de saint-émilion, de saint-estèphe, de saint-julien (wijnen), selffulfilling prophecy, Efeziërs, sint-philippuskruis, de sisyfusarbeid, genoemd naar Sisyphus, sophisticated, de wet van Murphy, xenofilie (lief zijn voor vreemdelingen), russofilie, trypanofobie (Jaarboek 2008: beklemmende vrees voor injecties), gefyrofobie (brugvrees) en aichmofobie (angst voor alles wat scherp is). Laten we ten slotte de sainte nitouche, het kruidje-roer-mij-niet, niet vergeten.

3. Ze roepen daar wel o en a, maar het is er altijd o zo netjes. Wist u dat oarsen boordroeien is? De obligatopartij (obligaatpartij) ontbrak bij het concert in de oasestad. Je had guldens- en ecuobligaties. De oboe d'amore is lager gestemd dan de gewone hobo. Met een obsessief-compulsieve stoornis heb je een dwangneurose. 'Och' was de koning van Bazan. Het OCR-apparaat verwerkte de gescande tekst perfect. Het octet speelde de hele maand oktober. Zij overleden aan hun od's. De odestijl is een verheven stijl, die in oden gebruikelijk is. Tijdens zijn odyssee had hij last van odyndofagie (slikpijn). Oebies zijn yams, de eenheid oersted, een niet-SI-eenheid van magnetische veldsterkte, wordt aangegeven met oe en oeds [uts] zijn Arabische luiten. Het oefen kun je oefenen. Oesies zijn Birmaanse olifantberijders.

4. De oefenweeën werden allengs realistischer. De oemma is de wereldwijde islamistische gemeenschap. De Oekraïense Oekraïner ontmoette de twee oelama's. Oeraalse (Oeralse) talen is de samenvattende naam voor de Fins-Oegriscle talen en het Samojeeds. In het oer-Hollandse woordenboek staat dat Oergermaans een taal is. De oerknaltheorie gaat over de big bang, de Oernevel speelt daarin een rol. Met creuseteelt heb je het over Japanse oesters. Chablis is zogeheten oesterwater, een droge witte bourgogne. De fijnproever genoot op de Dnjeproever van asperges, de kaviaar binnen de groentefamilie. Cabotage heet ook wel oevervaart. Als hij geen offday heeft, wint Joost of all people het dictee in Breskens of all places. Niet elk offerfeest is het Offerfeest en niet elk offerlam is het Offerlam. Het exclusieve gezelschap trad off Broadway op. Hun muziekboeken hadden het oblong formaat (oblongformaat). Wat staat er in het geciteerde artikel 5 octies?

5. De obelix was obees en leed dus aan obesitas. De obi, de Japanse gordel, was niet afdoende. De obstetrix had de aanleg van de jongen voor die ziekte al zien aankomen. Zou het een obex, een impediment (beletsel voor het sacrament), kunnen zijn? Een ochèma is een astraallichaam. De oenau is de tweetenige luiaard, dus niet de tweehandige luiaard, de mens. De muziek werd obliquus ten gehore gebracht. De spelers waren heel obligeant (dienstvaardig). De bamaopleiding stelde een numerus fixus in. De bankroetier had geen banktegoed meer. De bantoeïstiek bestudeert ook de Bantoetaal. Bij de barbershop zing je a capella. De baritonsaxofon begeleidde de baritonzanger in de bar van het restaurant. In de baroktuin stond een bamboestoel. Terwijl zij aan de barre het ballet beoefende, hield hij de gitaar in zijn barrégreep. De barracuda's in het aquarium keken lusteloos. Een barouchet is een

luxerijtuig. Hier volgens enkele zaken uit cryptogrammen: 'een bedeesde familie van het T-ijzer' is de schroom (s en chroom), hyperlinks zijn 'zo ontzettend rood, dat ze blauw worden weergegeven', 'experimenteel toneel' is de try-out, een 'lievelingsnaam' is Koos en 'slakkenfamilie van de heilige eik' zijn sintels (sint en els).

Rein Leentfaar